

OBSAH

Předmluva	17
Úvod	19
PŮVOD A HISTORIE	21
BOTANICKÝ POPIS RODU HIPPOPHAE	25
Oblasti původních porostů a rozšíření rakytníku	30
Druhy, poddruhy, geografické rasy rakytníku	36
FYZIOLOGIE RAKYTNÍKU	38
Biologické zvláštnosti rakytníku	38
Formování květných pupenů a kvetení	39
Formování plodu	42
Životnost rakytníkového keře	44
Mrazuvzdornost různých forem rakytníku	45
Kořenový systém	46
Fixace dusíku	47
PROSTŘEDÍ A PĚSTOVÁNÍ RAKYTNÍKU	50
Podmínky prostředí pro rakytník	50
Příklad ekovýsadby	51
OBSAHOVÉ LÁTKY PLODŮ A JEJICH VLASTNOSTI	53
Vitaminy	54
Vitaminy rozpustné ve vodě (vitamin C a vitaminy skupiny B)	55

Vitamin C	55
Thiamin, B1	55
Riboflavin, B2	56
Niacin, B3 (též vitamin PP či kyselina nikotinová)	56
Pyridoxin, B6	56
Kyselina listová, B9 (též folát)	56
Vitaminy rozpustné v tucích (A, E, K)	56
Beta-karoten (provitamin A)	56
Vitamin E (tokoferoly)	57
Vitamin K1 (fylochinon)	58
Další bioaktivní látky	58
Bioflavonoidy, „vitamin P“	58
„Vitamin F“	59
Cholin, „vitamin B4“	59
Inositol, „vitamin B8“	59
Beta-sitosterol	60
Serotonin (5-oxytryptamin)	60
Betain	60
Kumariny	60
Triterpenové kyseliny	61
Kyselina jantarová	61
Pektiny	62
Olej	62

VYUŽITÍ RAKYTNÍKU V LÉČBĚ. NĚKTERÉ LIDOVÉ, PREKLINICKÉ

A KLINICKÉ ZKUŠENOSTI (Blecha, 2012)	66
Hojivý účinek na popáleniny a poranění kůže	67
Řezná poranění	67
Antibakteriální, antivirotické a antioxidační účinky	68
Vliv extraktů na správnou funkci kardiovaskulárního systému	69
Vliv extraktů na hypertenzi a ischemickou chorobu srdeční	70

Vliv na funkci srdce	71
Imunomodulace – podpora funkce imunitního systému	72
Hepatoprotektivní účinky	72
Ochrana kůže a potlačení dermatitid	73
Ochrana buněk před zářením	74
Protinádorové účinky	75
Vliv na gastrointestinální trakt	76
Vliv na hladiny lipoproteinů, lipidů, cholesterolu a glukózy	77
Účinky extraktů v případě vystavení organismu chladu	78
Modulace fyzické aktivity	78
Vliv na podráždění očí	78
Protizánětlivý účinek	79
ROZMNOŽOVÁNÍ RAKYTNÍKU	80
Rozmnožování semenem	80
Vegetativní rozmnožování	81
Rozmnožování kořenovými výmladky	82
Množení kořenovými řízkami	82
Očkování	82
Roubování	83
Rozmnožování dřevitými řízkami	83
Rozmnožování bylinnými řízkami	83
PĚSTOVÁNÍ A AGROTECHNIKA RAKYTNÍKU	87
Formování a zmlazování keře rakytníku	88
Sklizeň plodů	89
ODRŮDY RAKYTNÍKU	92
Samčí odrůdy	92
Alej	92
K+ (Kaplus)	92
Polmix	93

Samičí odrůdy	93
Altajská	93
Askola	93
Ažurnaja	94
Ananasnaja	94
Aromat (patrně Botaničeskaja aromatnaja)	94
Bohatýr (neznámý původ)	95
Botanika (Botaničeskaja ljubitělskaja)	95
Čujská	96
Dorana	96
Družina	96
Džemovaja	97
Elizaveta	97
Frugana	98
Gnom	98
Hergo	98
Habego	98
Inja	99
Kapriz	99
Klaudija	100
Krasavice (patrně Krasavica nečernozemja)	100
Ljubimaja	100
Pantělejevská	101
Krasnyj fakel	101
Leikora	101
Parad	102
Perčik	102
Podruga	102
Mendělejevská	103
Moskevská krasavice	103
Rosinka	104
Sibiřský rumjaněc	104

Sirola	104
Solněčnája	105
Sluníčko	105
Sudaruška	105
Tenga	106
Trofimovská	106
Vorobjevská	106
Přehled odrůd dle vlastností	107
ZPRACOVÁNÍ PLODŮ	108
Mražené plody rakytníku	108
Šťávy	109
Přírodní šťáva „za studena“	109
Přírodní šťáva pasterizovaná neslazená	109
Přírodní pasterizovaná šťáva slazená	109
Šťáva připravená za tepla	110
Rakytníko-meruňková šťáva	110
Rakytníko-kdoulová šťáva	110
Šťáva z rakytníku a aronie (černé jeřabiny)	110
Rakytníko-hrušková šťáva	111
Šťáva z rakytníku s muchovníkem	111
Šťáva z rakytníku, červené jeřabiny a mrkve	111
Šťáva z rakytníku a černého rybízu	111
Rakytníko-jablečná šťáva	112
Rakytníková šťáva s mrkví a celerem	112
Šťáva z rakytníku, červené řepy a mrkve	112
Rakytníková šťáva s mátou a medem	112
Šťáva z rakytníku s mrkví a sladkou smetanou	112
Rakytníková šťáva se sladkou smetanou a žloutkem	112
Alkoholické nápoje z rakytníku	113
Rakytníkový likér	113
Dezertní víno	113

Kompoty	113
Rakytníkový kompot ve směsi s jablky a černoplodou jeřabinou	114
Plody rakytníku prosypané cukrem	114
Zavařeniny, džemy, povidla, pyré	114
Zavařenina z rakytníku	114
Džem	115
Syrový džem z rakytníku připravený za studena	115
Džem z rakytníku I	115
Pyré	116
Povidla	116
Kandované ovoce	116
Pomazánky	117
Tvarohová pomazánka s mrkví a rakytníkem	117
Máslo s rakytníkem	117
Rakytníková pomazánka s dýní	117
Pomazánka s rakytníkem, dýní a žloutky	117
Pomazánka s rakytníkem a květy pampelišky	118
Jiné kombinace	118
Rakytník s česnekem	118
Nakládaný rakytník	118
Rakytník v kyselém nálevu	118
Kysané zelí s rakytníkem	118
Nápoje bez alkoholu	119
Rakytníková šťáva se šlehačkou	119
Mrkvová šťáva se šlehačkou a rakytníkem	119
Nápoj z jablečné, mrkvové a rakytníkové šťávy	119
Nápoj ze šípků s borůvkami a rakytníkem	120
Nápoj ze syrovátky a rakytníku	120
Nápoj z rakytníku s šípkou a mrkví	120
Nápoj z rakytníku a květů pampelišky	120
Mléčný nápoj s rakytníkem	120

Koktejl z rajske a rakytníkové šťávy	120
Osvěžující nápoj z meruněk a rakytníku	121
Jablečný koktejl s rakytníkem	121
Rakytníkový kefirový koktejl	121
Rakytníkový fiz	121
Saláty	122
Salát z rakytníku a mrkve	122
Salát z rakytníkových plodů, mrkve, křenu a jablek	122
Rakytníkový salát s červenou řepou	122
Salát z čekankových puků s rakytníkovým olejem	122
Salát z rakytníku, mrkve, jablek a kopřivových listů	122
Salát z ovoce a zeleniny	123
Salát z červené řepy, okurek a rakytníku	123
Salát z jablek a rakytníku s křenem	123
Salát z rakytníku, dýně a jablek	123
Polévky	124
Polévka z dýně s rakytníkovou šťávou	124
Studená polévka z rakytníku a jablek	124
Boršč s rakytníkem	124
Studená polévka z rajčat a rakytníkové šťávy	124
Masové a rybí pokrmy	125
Dušené kuře s rakytníkovou omáčkou	125
Pikantní slepice s rakytníkovou omáčkou	125
Vepřové plecko s rakytníkovým pyré	125
Šašlik	125
Dušené rybí filé s křenem a rakytníkem	126
Omáčky	126
Česneková omáčka s rakytníkovou dření	126
Rakytníková omáčka k zeleninovým a houbovým pokrmům	126
Tatarská omáčka s rakytníkem	126
Pikantní omáčka	127

Rakytčíková omáčka s rajčaty a červenou paprikou	127
Omáčka do ovocných salátů	127
Bezmasé pokrmy	127
Mrkvovo-jablečné suflé s rakytčíkovou šťávou	127
Lívance ze sucharů s jablky a rakytčíkovou šťávou	128
Taštičky s rakytčíkem	128
Žemlovka s rakytčíkem	128
Jemný tvarožník s rakytčíkem	129
Tvarohový krém s rakytčíkem	129
Rakytčíková zmrzlina	129
Pyré z rakytčíkové šťávy s krupicí	129
Rakytčíkové parfait (parfé)	130
Rakytčíkové želé	130
Pirohy s rakytčíkovou a švestkovou náplní	130
Dvouvrstvé želé z rakytčíku a černého rybízu	131
Tvarohový moučník s rakytčíkem a ořechy	131
Tonizující nápoje	131
Lipovo-rakytčíkový čaj	131
Vitaminový balzám	132
Vitaminový čaj	132
Čaj pro diabetiky	132
Nápoj z šípků, borůvek, rakytčíku s medem	132
Rakytčíkový nápoj s mátou a medem	132
Nápoj z rakytčíkových a mátových listů	132
Šípkový čaj s rakytčíkem	133
Příprava extraktů z rakytčíku k léčivým účelům	133
Čaj z listů různých rostlin a rakytčíku	133
Speciální čaj pro diabetiky	133
Rakytčíková mast	133
Rakytčíkové listy	134
Rakytčíková kůra	134
Rakytčíkový olej	135

Extrakce oleje	135
Rakytníková mouka	136
HOSPODÁŘSKÝ A ENVIRONMENTÁLNÍ VÝZNAM RAKYTNÍKU	138
VYUŽITÍ RAKYTNÍKU VE VETERINÁRNÍ PRAXI, V CHOVU A VÝKRMU ZVÍŘAT	140
Rakytníkové výlisky jako krmivo	141
CHOROBY A ŠKŮDCI RAKYTNÍKU	143
HISTORIE ŠLECHTĚNÍ RAKYTNÍKU	145
Šlechtění rakytníku v Německu	145
Zkušenosti ruských šlechtitelů	145
POTENCIÁLNÍ HODNOTA VOLNĚ ROSTOUCÍCH DRUHŮ RAKYTNÍKU	147
Perspektiva využívání genetických zdrojů rakytníku	147
Perspektivní metody šlechtění rakytníku	148
Závěr	150
Použitá literatura	152